

Gazeta Aradului

ZIAR COTIDIAN NAȚIONAL INDEPENDENT.

Redacția și administrația: Bul. Regina Maria 21. — Abonamentul pe 1 an L. 200, pe 1/2 de an L. 100, pe 3 luni L. 60

Respectul armatei.

Armata noastră a fost în totdeauna un prilej de bucurie și de admirație pentru întreaga țară românească, ce a văzut în soldații noștri, garanția viitorului și în bravura lor legendară o pavază în fața oricărei încălcări.

Au fost legitime și drepte și această admirație și această bucurie de oare ce armata noastră a fost dealungul veacurilor, ca și azi, în momente de restriște ca și în momentele de mulțumire, admirabil instrument de luptă și de ordine și de zid ce s'a ridicat de neînviș, în fața dușmanilor poporului român.

Pe vremea lui Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul, sub domnia gloriosului rege Carol ca și azi, sub aceea și mai glorioasă încă a lui Ferdinand Loialul, același suflet a bătut în inima soldaților români și aceiași dragoste de țară le-a învârit brațul și a călit oțelul săbiilor lor.

A putut să fie altul armamentul dealungul veacurilor, pușca a putut înlocui arcul și săgețile ascuțite, sentimentul dragostei de moșie a rămas același și același fir strălucitor al tradiției române, a reținut și izbânzile de la Călușeni și Plevna, ca și pe aceea din câmpia Măghești.

Întreaga națiune a înțeles acest lucru și de aceea, a păstrat neatinsă admirația sa față de armata noastră, de aceea ori de câte ori glasuri vinovate s'au ridicat și au cântat în contra ostirei noastre, poporul român a rămas surprins și îngrozit ca în fața celui unui trădător.

În ultimii ani, în vreme de durere, la începutul războiului și până în ultimele clipe, atunci când s'au arătat rezultatele vitejiei românești, armata română a făcut tot ceea ce putea să facă armată, luptând cu toate greutățile și învingându-le pe toate, biruind obstacolele și piedecile cele mai dificile, pentru a da în urmă națiunii victoria atât așteptată și realizarea visului nostru milenar.

Armata română a învins pe dușmanii cei mai puternici ai țării; armata română a redat patriei Bessarabia, Bucovina și Ardealul, scoțând din lanțurile robiei milioane de suflete de români adevărați; armata a făcut România întregită, arătându-ne va fi și de aici înainte speranță, scut și ajutor.

Țara întreagă știe aceasta și mai ales poporul de români, aduse iar la soarele și bucuria libertății. Țara știe, în adevăr, aceasta, dar tocmai pentru că știe atât de bine ce a făcut armata pentru țară și ce recunoștință îi datorează națiunea, tocmai pentru aceasta ea nu poate permite ca oameni cu patimi mari și cu puteri mici să se dădească la luptă contra armatei și să însinue pe socoteala ei, să falsifice rolul și menirea ostirei noastre glorioase și să caute astfel să scadă prestigiul instituției careia îi datorăm tot ceea ce avem.

Națiunea nu poate și nu vrea să tolereze nici un act de asemenea natură anarhică și ea a manifestat destul de hotărât această atitudine a sa atunci când glasul opiniei publice, a protestat în contra atacurilor aduse zilele trecute armatei de către unii greșiți, ai teritoriilor alipite și cari au căutat în orbirea lor și în goana lor după putere să atace armata, tăgăduind aceste misiunea și importanța sa în opera de desrobire.

Românii adevărați și întreaga marea masă a țărănilor resping asemenea atacuri nedemne și amintesc tuturor celor culpabili de gând rău sau de acțiune vinovată că fără armata noastră de azi, atâtea milioane de români, între cari și cei fără de respect și dragoste față de ostire, ar zăcea cu lanțurile de mâini și de picioare și cu sufletul și conștiința închise și apăsate asemenea capacului unei pivnițe adânci.

Să ne între dar mintea în cap și în suflet sentimentul datoriei și al dragostei de țară și cu toți, chiar aceia cari nu am făcut armata și nu am încercat mulțumirea de a lupta pentru patrie și neam, să învățăm să ne iubim armata și să nu pângărim puterea și strălucirea ei, cu luptele noastre politice meschine și rușinoase întru cât sunt nenationale și cu aspirațiile noastre de oameni invidioși și slabi, ce nu ne putem consola de tristețea de a vedea pe alții, mai buni, așezați, mai sus, la cârma conducerii și în stima națiunii.

Telegrama Suveranilor către oaspeții italieni.

La telegrama de omagiu adresată Suveranilor de oaspeții italieni, M. S. Regele a răspuns în numele său, și al M. S. Regina, mulțumind pentru omagiile aduse și manifestând convingerea regală că vizita oaspeților italieni în România, va fi un prilej de strângere și mai intimă a relațiilor între cele două țări.

Telegrama regală citită de profesorul Artioli, a fost salutată de asistență, în picioare, cu salve de aplauze.

Sala întreagă a strigat: Traiască Suveranii României și întreaga familie Regală!

De la concertul de Joi.

La reprezentația dată la Teatrul orașenesc, în onoarea oaspeților italieni a dat după cum se știe concursul său și dra Dora Leppa, cunoscuta soprană legeră.

Dra Dora Leppa a cântat romanța, din «Hugheții», dificilă din punctul de vedere al coloraturii și «Cine aude a mea gură», de Brediceanu. Timbrul frumos și cristalin al vocii acesteia de elită și interpretarea caldă ce dra Dora Leppa da bucatilor ce cântă, a entusiasmă pe oaspeții italieni cari și-au exprimat satisfacția față de o voce atât de captivantă ce poate să satisfacă, pretențiile celui mai select public strein.

Ne-a bucurat această excelentă impresie, lăsată de cântăreața arădană, și cu atât mai mult cu cât ne-a fost reamintită, de diferiți oaspeți italieni la teatru ca și la banchet.

La rândul nostru felicităm pe cântăreața și credem că acest nou succes al său, va fi un prilej pentru aradani să-i manifeste interesul și simpatia ce poartă acestei alee artistice a Aradului.

Vizita italienilor.

Aspecte și constatări. — Cuvântul țărânului din Miniș. — Impresiuni de la banchet.

Vizita oaspeților italieni, ori cât deranjament s'ar produce în asemenea ocazii și ori cât surplus de energie s'ar cheltui, nu a fost numai un prilej de amuzament și de distracție și o defilare de figuri noi și deci interesante, ci a fost o posibilitate ce ni se oferea de a ne cunoaște mai bine pe noi pe ceilalți, și a constata că în momente importante, găsim în noi puteri nebanuite și în fundul sufletului rezerve de afecțiune umană și delicateți de sentiment.

Vizita italienilor nu a fost numai o ocazie de plimbări și de schimbări de decoruri fizice externe ci un prilej de aspecte noi, interioare ce ne arată pe noi, propriei noastre conștiințe, într-o lumină favorabilă, înfățișându-ne, buni, entuziaști și primitori, capabili ca trecând peste interesul zilnic și intim să ne ridicăm până la interesul general.

Am primit pe reprezentanții nobilei Italii, nu numai frumoși și nu numai cu politețe, ci cu aceea spontaneitate caldă, plecată din suflet și care formează atmosfera sentimentelor adevărate.

Oaspeții ne-au înțeles și sentimentul, ne-au înțeles și frumusețea procedurii, și atunci știindu-se la adăpost de tot ceea ce este trist, rece și convențional și și-au deschis nouă, și sufletul și mintea, și s'au arătat ca și noi, aceea ce trebuiau să fie, adevărați frați de sânge, fii a două mărețe națiuni.

De aci entuziasmul și căldura ce au domnit tot timpul vizitei, de aci sinceritatea accentelor și veridicitatea acțiunilor, de aci promisiunile de viitoare revedere, între alții de cât noi și între alții de cât dâșii, pentru fixarea luminoasă și eternă a respectului și afecțiunii reciproce ce trebuie să lege Italia de România, alături totdeauna în fața ori căruia pericol, călăuzite de aceeași credință și de același ideal.

Impresia aceasta puternică de iubire sinceră și de trainică prietenie, a fost întărită în sufletul oaspeților italieni și mai mult de faptul, că pretutindenea pentru ei în România, nu s'a schimbat de cât decorul măreț ca într-o feerie, sentimentul rămânând însă neschimbat.

Oaspeții ne-au privit și ne-au admirat munții, văile acoperite cu perdele de umbră profundă și catifelată, orașele frumoase și cochete, făcându-și toaleta pentru viitor, sate multe și orașe, comune de munte și de deal, au întâmpinat însă pe italieni cu aceeași dragoste și delicată atențiune, întrecându-se în a le face traiul în scurta lor ședere, agreabil și încântător. De aceea cuvântul țărânului din Miniș, a răsunat simpatic și îmbucurător, de oare ce prin acel glas lipsit de subtilități oratorii răsună simbolic vocea mare și puternică a marelor mase de români, ale întregului Ardeal, înțelegătoare ale ideii de unire între adevărații frați de sânge, pentru a se ridica atunci când nevoia va cere o barieră neînfrântă în fața dușmanului comun.

Țărânul de la Miniș a vorbit în limba lui păstrată curată, în depărtare de orașe, a vorbit în limba lui neaoșă și evocativă și totuși italienii au înțeles tot ceea ce s'a spus și au prins tot adevărul și înțelepciunea cuvintelor țărânului, de oare

ce acel sătean vorbea cu sufletul și pentru suflet nu există limbă, întru cât el are apanajul de a fi universal.

Cuvântul țaranului din Miniș, a răsunat sincer și convins sub asprimea-i aparentă și oaspeții italieni îl vor duce cu dâșii mai departe în Italia alături de cuvintele celelalte mai artistice și mai savante, de oare ce vorbirea umilitului sătean, avea într'ansa, iradierii și o strălucire de simbol.

Un prilej de veselie și satisfacțiune colectivă, o ocazie frumoasă de largă comunicare a sufletelor, un mijloc de înfrățire și de apropiere și de eliminare a ori căror asperități, în cugetare și gândire iată aceea ce a vrut și a reușit să fie „banchetul” oferit oaspeților italieni.

Figurile luminoase și impresionante ale oaspeților, distincția de figuri și de atitudini a doamnelor și grația captivantă a domnișoarelor ce aveau să strălucească mai târziu în ritmul ondulat al unui vals și în fine, nota de cald naționalism ce o pune pe ici, pe colo frumusețea costumului nostru românesc, toate acestea la un loc constituiau un aspect de zile mari și o priveliște încântătoare ce nu puteau să scape ochilor exercitați și obișnuiți cu viziunile artistice ale copiilor Italiei.

Erau încântați și fericiți acești copii de la tânărul student de facultate și până la profesorul cu cultură înaltă și cu mare experiență a vieții și încântarea lor a atins culmea când arheologul Artoli, a dăruit orașului un bust, oferit de muzeul din Florența, al marelui Dante Alighieri. Figura fină privea lung par'că, prin sugestie, luminoasă adunare de pace și de înfrățire, această întreagă și perfectă solidaritate a latinității despre care d. Vasile Goldiș cu vocea sa amplă, a spus că trebuie să o realizăm, de oare ce ideea aceasta impusă de împrejurări, până la înălțimile unei concepții nu este de cât rezultatul ritmului irezistibil al istoriei și al spiritului de inteligență și de dreptate ce domină istoria universală, și care tinde cu puteri imense, la înlocuirea forței prin morală și la suprimarea energiei brutale musculare, învinsă de credință, de nevoia de ideal, de iubire și de caracter.

Să realizăm această solidaritate latină, dar cu începuturi sincere și pe baze de dreptate; s'o realizăm întărind în inimile noastre sentimentul de dreptate, de onoare și de cinste; s'o întărim stărpind șiretenia, interesul și duplicitatea; să renunțăm la cuvinte pentru traducerea în fapt și să ardăm măștiile noastre de paradă cu care eșim în lume, înfățișările de circumstanță și cuvintele de ocazie ce ne acoper vidul sufletesc.

Să facem toți acest lucru sfânt și mare, și atunci vom fi realizat prin cinste și onestitate solidaritatea latină, ce va putea printr'o mareată putere de sugestie, să pară că mișcă și pe Dante Alighieri, o clipă deșteptat în bronz.

Intrunirea industriei germane la München.

(Prin fir special)

Nauen. — În 28 Septembrie s'a deschis la München întrunirea ligei industrișilor germani. Intrunirea a fost salutăată de ministrul președinte bavarez Lerchenfeld. Erau de față la deschidere reprezentantul guvernului, Rathenau, fostul comisar al imperiului pentru reconstrucțiunii Guggenheimer și fostul ministru de externe Simons.

Președintele în cuvântarea sa de deschidere a accentuat bunăvoința industrișilor de a contribui la îndeplinirea reparațiilor și a utiliza creditele lor externe în favoarea reichului.

Ministrul Rathenau într'un discurs mai lung a arătat daunele produse de regularea de până acum a reparațiilor. Anglia are 3 milioane oameni fără lucru, iar America 6 milioane.

Îndeplinirea ultimatumului ar lovi economia mondială și mai aspru. Germania trebuie să plătească până la limita posibilității și voește să plătească ce va putea. De aceea o înțelegere economică internațională ar fi necesară.

Ministrul Rathenau, salută apoi discursul lui Churchill din Dondee prin care acesta intervine în favoarea unui congres mondial economic.

Declarațiile primului ministru la Iași.

Dăm după datele stenografice o parte din declarațiile făcute la Iași de șeful guvernului.

„Deși, am spus că am să amintesc numai un singur fapt, totuși voi mai aminti unul care interesează mai cu seamă populația rurală.

În primăvara anului 1920, când am venit la putere, chestiunea agrară, era încă un punct de întrebare pentru toată lumea. Existau niște obștii care erau cu drept cuvânt considerate ca o pacoste pe capul țărâniei. Ei bine, astăzi, în momentul acesta în care vă vorbesc, nu numai că Legea Agrară este votată, și că reforma prin urmare trebuie să se înlăptuiască, dar s'au împărțit de fapt până acum 1.500.000 HA. care sunt în mâinile țaranilor, în proprietate de ceci (aplauze prelungite; Trăiască Generalul Averescu) lucrările continuă și restul până la 3.000.000 HA. care trebuie să treacă în stăpânirea țărâniei, va deveni în foarte puțin timp proprietatea lor.

Istoria nepărtinitoare va ști să pună fiecare lucru la locul lui, de aceea nu mă ocup de criticile care se fac, fiindcă este mult mai ușor de a se critica de cât de a face, — însă, încă odată pun întrebarea: Ce au făcut cei de înaintea noastră? și mai pun întrebarea: Ce s'ar fi întâmplat dacă nu veneam noi la putere.

Guvernele sunt expresia voinței populare.

Nu tot aceasta este concepția noastră. Cu totul altfel gândim noi. Noi credem că guvernul trebuie să iasă din sânul însuși al voinței poporului. Suveranul numește guvernul, este drept, însă îl numește după indicația națiunii. În cazul când această indicațiune ne lipsește, atunci, printr'un guvern neutru, nepărtinitor, în afară de luptele politice, să facă alegeri cu desăvârșire libere și nu, mai după ce națiunea și-a trimis reprezentanții ei în sfatul țării, se constată care este grupul cel mai mare, și din sânul acelui grup Suveranul își alege sfetnicii lui. Odată starea aceasta de echilibru stabilită, ea nu poate să fie schimbată, decât numai atunci când raporturile dintre factorii cari o compun au suferit modificări.

Am vorbit de semnele premergătoare ale alegerilor. Aceste semne sunt îndicațiunile pe cari le dă însăși națiunea în alegerile parțiale.

Astfel am înțeles noi această importanță și vitală chestiune, și de aceia Domnilor, când eram în opoziție, am așteptat ca încrederea pe care ne-o arăta deja națiunea, să fie arăta de elocință atâta de vorbitoare în cât să facă din venirea noastră la cârmă, o adevărată necesitate pentru binele țării.

Tot pe acest punct de vedere suntem și astăzi.

În ziua când voi simți că simpatiile și încrederea națiunii au început să slăbească și că încep să se îndrepte în altă direcțiune voi pleca singur și voi spune: «Mi-am făcut misiunea este rândul altora».

Atunci, fără de ură, fără de amărăciune voi da altora rândul ca să poată să-și facă și ei datoria către țară.

Rămânem la datorie.

D-lor, închei cuvântarea mea prin a spune încă odată: nu cerem dela adversarul nostru altceva decât să respecte formele constituționale; așa cum le-am respectat noi și le cerem cu atât mai mult, cu cât noi făcăm dovada. În momentul acela, de toată încrederea națiunii, pe câtă vreme ei nu sunt în măsură să facă această dovadă.

Să facă dovada că v'a căpătat încrederea dv., să facă dovada că în simțământul dv., este că sunt necesari la cârmă țării și noi vom pleca!

Până atunci, tari de încrederea care ne-o arătați, tari pe conștiința noastră că ne facem datoria către țară, vom sta în fața adversarilor și vom lupta cu toată energia ca să ocrotim țara de nenorocire. — de nenorocirea unor proceduri pe care țara le voește să fie îngropate pentru totdeauna”.

Criza vinicolă.

Cu adevărat podgorenii din întreaga țară printr'o criză foarte acută. Ori ce lucru bun are răul lui, precum și ori ce rău își are par lui bună. Prin înfăptuirea Unirii Țărilor Române s'a încorporat la patria mamă, un teritoriu foarte fatina de vii, producătoare de vinuri, unele bune, altele mai slabe; iar prin creșterea noilor frontiere, piețele sigure consumatoare s'au îngustate cu taxe de export și de import, în plus greutatea nesfârșită de transporturi pe căile ferate.

Astfel în podgoriile Ardealului și Banatului stau astăzi imense stocuri de vinuri din recolta 1917—1920, iar o nouă recoltă cere să fie culesă și înmagazinată; vase însă nu mai sunt disponibile.

Iată podgorenii din Ardeal și Banat inundă piețele din vechiul regat, acele piețe însă se mențin cu vinuri din podgoriile de acolo, unde prețul vinurilor se menținea urcat, între 60—lei Decaltru, la producător, afară de taxa pe de litru. Prețul vinurilor în vechiul regat poate fi scump, brațele de lucru acolo fiind grozav de scumpe; — astfel în vara aceasta prețul zilei de lucru a variat între 25—70 lei, pe unele locuri și mâncări, iar acum la cules se plătește 20—lei pe zi.

Podgorenii noștri muncesc vilele lor mult estin și cu lucrători mult mai pricepuți și cu incioși, prețul zilei de lucru a fost aici în podgoriile Aradului între 8—20 lei pe zi, mâncarea muncitorilor, numai la stropit s'a plătit pe unele locuri 20—25 lei ziua.

Mulți podgoreni de aici văzând lipsa compensei de cumpărători de vinuri și tentați de marile câșturi din vechiul regat, au pornit cu vinurile lor tr'acolo; — ajunși cu marfa în țară și oferind mulți deodată, s'au văzut în situațiunea de a vinurile lor pe nimic.

Samsarii și depozitarii de vinuri, ca ori negustor pus pe pricopseală repede, i-a spus pe acești nenorociți ofertanși în modul cel neomenos. Astfel s'a vândut în București, Buzău, Ploiești, Constanța, vinuri de 10 grade, recolta 1918—1920, cu vas cu tot, fondul comunal de vin în plus speșele de transport și bacșiș pe drum; vinuri bune cu 5—6 lei litru, ceea ce înseamnă că podgoreanii nu a rămas nici 1 lei pe litru de vin. Convoiul celor cari plecau aici cu vinuri, spre a căuta cumpărători în vechiul regat, s'a făcut din ce în ce mai mare, până au ajuns să inunde complet acele piețe.

Sindicatul Viticol al Județului Arad, a anunțat acest fapt Domnului Ministru al Industriei și Comerțului, încă din luna Maiu a. c. printr'un memoriu foarte documentat, cerând, pentru vinurile din Ardeal și Banat, portul liber de ori ce și înlesnirea transporturilor.

Prin Jurnalul Onor. Consiliului de Miniștri din 25 Maiu a. c. s'a hotărât noul regim al portului, care însă până azi a rămas literă moartă.

Astăzi podgorenii din vechiul regat priceau dezastrul ce vine pe capul lor, prin scurșul numai către ei a vinurilor noastre mai estinate agitate cu drept cuvânt.

Și iată că în ziua de 17 c. s'au adunat la București toți președinții și delegații sindicatelor viticole din țară și s'au prezentat Domnului Ministru al Agriculturii, Domnul Garoflid, podgorenii din vechiul regat cerând pentru noi cei din Ardeal, să se aprobe și înlesnească exportul vinurilor noastre în Austria, Cehoslovacia și Germania, deci pe toți podgorenii din vechiul regat să ne în picioare să ne ajute pe noi, cei uitați de țară și de conducătorii Țării; ridicați însă, mai pentru a-și apăra piețele lor de concurența vinurilor noastre.

Samsarii și depozitarii de vinuri din vechiul regat, crezând că aici la noi vor putea găsi de pomană, au încetat acolo orice cumpărături de vinuri și s'au îndreptat toți spre Ardeal.

Dar și aici este o bubă; de și prețul vinurilor este mult mai mic la noi, față de prețul lor din vechiul regat, producțiunea vinurilor la Hectar este sub jumătate față de aceea de acolo; astfel vinurile din podgoriile noastre la 1917 până azi, au costat pe producător 4—5 lei litru. Dacă însă s'a oferit vinuri de la duse în regatul vechiu, cu vase cu tot, pe

Au sosit!

mai multe și diferite pălării originale de PICHLER VE-
LOUR și LODE la prăvălie de mode bărbătească

SCHROD

derizorii, aceasta a fost de mare nevoie, din prostia făcută de podgoreni noștri de a pleca cu marfa după cumpărători. Proprietarii de aici nu pot vinde vinurile lor, mai ales anul acesta, cu o recoltă calitativă, pe prețuri de nimic, cheltuielile de cultură au fost mari și producțiunea nu trece nici odată de 300 decalitrii la hectar. Este cu adevărat o mare criză vinicolă și guvernul țării are datoria de a ajuta și reglementa exportul vinurilor de aici, pentru ca vechii noștri cumpărători din Austria, Cehoslovacia și Germania să poată cum-păra de la noi; altfel, podgoreni noștri disperați de starea lor nenorocită vor porci toți cu vinurile lor în vechiul regat și vom asista atunci la o luptă desperată, între podgoreni de acolo și cei de aici, luptă care va aduce îmbogățirea samsarilor și ruina podgorenilor.

D. Anastasiu. Directorul sindicatului Viticol Arad.

INFORMAȚIUNI.

— Am publicat într'un număr anterior, că în urma cererii restauratorilor, cari s'au declarat nemulțumiți cu noile prețuri urcate, ce au intrat în vigoare acum o săptămână, primăria va reduce prețurile însăși la măsura celor de mai înainte.

Ordonanța primăriei relativ la reducerea prețurilor publicată ieri, va intra în vigoare cu data de azi. Conform acestei ordonanțe în restaurante vor intra în vigoare iarăși prețurile dinainte de 25 Septemvrie, cu modificarea că procentele cheltuielilor de 9 la sută și taxa către comună de 5 la sută se vor calcula separat ca și impozitul de stat de 10 la sută. Adecă se va plăti de consumator preste prețul consumației, încă, în total, 24 la sută.

Porțiunile de carne vor trebui să aibă o greutate de 140 grame.

Relativ la beuturi rămân în vigoare prețurile de după 25 Sept.

Dela ora 8 seara, restauratorii pot calcula prețurile cu 5 la sută mai urcate, aceasta având în vedere ca seara restauratorii au cheltuieli de regie mai mari.

— Cursul leului la 29 Septemvrie a fost 117/8.

— Crasin, reprezentantul guvernului sovietic rus a sosit la 28 Septemvrie la Londra.

— Presa olandeză anunță că bar-nul von Licius va primi reprezentarea Germaniei la Haga.

— Ziarul «Information» anunță că d. Briand va pleca la 29 Octomvrie spre America, rămânând acolo până la 23 Noemvrie.

— Culesul viilor în comuna Păncota va începe la 10 Octomvrie.

— Marți, 4 Octomvrie va avea loc în sala de scrimă a clubului sportiv «Gloria» un concurs de scrimă cu toți elevii maestrului Virgil Pelegrini. Intrare liberă.

— «Dansul cu noroc» se va reprezenta la Teatrul orașenesc până Mercuri în săptămâna viitoare. Puține a produs o piesă atât de distractivă și a fost lizată în atâtea rânduri ca această operetă de Stolcz, cu ocazia premierei, ce a avut loc sâmbătă ieri. Operetă aceasta e o împreunare de cele mai distractive farse cu frumoase cântece și dansuri.

Măine, Duminecă, după masă se va reprezenta cu prețuri reduse, excelenta operă alui Francisc Molnár: Lebeda «Aladar nu e asin» e o foarte dragută operetă pentru distracția copiilor și ea va fi pusă pe scenă în 8 Octomvrie după masă. Textul de dr. Iuliu Komor, iar muzica Stefanides. Piesa a fost cu mult succes jucată în Teatrul de comedii din Budapesta.

— Azi Sâmbătă urmează a se prezenta la biroul populației locuitori din:

Circ. I: Str. Cornel Popescu și str. Episcopul Ciorogariu.

Circ. II: Str. Graniței, str. Cârțan și str. Mădăch Imre.

Circ. III: Str. Doamna Purgly.

— Principesa Paulina de Mettenich a decedat la Viena la 28 Septemvrie în vârstă de 85 ani.

— Generalul rus Semenof a sosit la Shanghai, în trecere spre America.

— La Bristol, din cauza ceței, cinci lucrători dela Căile ferate au fost călcați de tren.

TELEGRAME.

(Prin fir special.)

Tratatul de pace germano-american în senatul american și reichstag.

Berlin. — Chicago Tribune anunță din Washington că concomitent cu înasprirea opoziției față de tratatul de pace germano-american se resimte în senatul american și rezistența lui Wilson împotriva ratificării;

După o știre primită de «Vossische Zeitung» acest reveriment în atitudinea lui Wilson și dușmănia acestuia împotriva lui Harding a produs mare valvă printre membrii senatului democrat.

Berlin. — La 29 Septemvrie a fost convocat comitetul reichstagului, pentru afaceri externe, deliberând asupra tratatului de pace germano-american. Reichstagul însuși a fost convocat pentru ziua de 30 Septemvrie, așa că Sâmbătă vor putea începe marile dezbateri politice.

Washington. — Președintele Wilson se pregătește să combată ratificarea tratatelor de pace ale Americii cu Germania, Austria și Ungaria. Mai mulți partizani ai săi au fost convocați și s'a lansat apel către senatorii democrați. Faptul acesta a produs vie senzație în Capitală.

Retragerea armatei grecești la Eskisekir.

Bordeaux. — Un comunicat oficial din Angora arată că armata greacă fost urmărită până la Eskisekir și că ariergarda greacă a fost forțată să se retragă. Cavaleria turcă operează în dosul și printre diferite grupuri ale armatei dușmane.

Reluarea tratativelor germano-daneze.

Berlin. — Tratatulele germano-daneze privitor la regiunile de frontieră au fost reluate la Copenhaga după întreruperea câtorva săptămâni.

Semnarea actelor dunărene de către Germania.

Berlin. — Actele dunărene întocmite de comisiunea internațională dunăreană au fost semnate de delegatul german, Soeliger, guvernul german fiind obligat la aceasta prin tratatul de pace. Aceste acte corespund însă și dorințelor germane, imperiul intrând prin aceasta în rândul puterilor semnatare, cu toate obligațiunile și cu toate drepturile.

Consiliu de miniștri.

București. — Miniștri s'au întrunit ieri în consiliu la orele 5 după amiază. A prezidat d. general Averescu. Membrii guvernului au fost puși în curent cu contractarea împrumutului extern în Elveția. Statul român a obținut 5 milioane franci elvețieni, 1,25 milioane în mărfuri și 10 milioane nedeterminate încă, asupra cărora discuțiunile sunt încă în curs.

Intoarcerea dlui ministru Titulescu.

București. — D. Titulescu, ministru de finanțe se va întoarce în țară după ultima știre primită, în cursul săptămânei.

Ciocnire de trenuri la Galați.

Galați. — Azi dimineața la orele 7 a avut loc o ciocnire de trenuri în gara locală. S'au ciocnit o locomotivă care manevra, cu un tren de marfă. Cinci vagoane au fost răsturnate. Pagubele se ridică la 3 milioane. Ciocnirea s'a produs în urma manevrării greșite a unui dintre frânari.

O conferință pentru asigurarea păcii și reconstruirea economică a lumii.

Londra. — La 1 Octomvrie se va întruni aici o importantă conferință internațională în vederea asigurării păcii și reconstituirii economice a lumii. Conferința va fi prezidată de lordul Fannoar și va dura 3 zile.

Chestiunea Burgenlandului.

Viena. — Guvernul italian face tot posibilul pentru ca tratativele dintre Austria și Ungaria, să ducă la un bun sfârșit. Rezolvirea chestiunii Burgenland nu poate întârzia multă vreme căci Cehoslovacia nu ar permite o nouă tăgădnare a lucrurilor.

Ridicarea sancțiunilor economice.

Berlin. — Se confirmă știrea că sancțiunile economice vor fi ridicate la 30 Septemvrie.

Briand a înmănat ambasadorului german la Paris, Mayer, la 28 Septemvrie o nouă notă în această privință invitând guvernul german la consfătuirea experților asupra examinării licențelor.

Ziarele berlineze văd în ridicarea frontierei vamale la Rhin un progres în restabilirea raporturilor normale între Germania și Franța. Ziarele mai oer cu aceasta ocazie și ridicarea sancțiunilor militare.

Nauen. — La Paris au avut loc tratative între Briand și ambasadorul german Mayer privitor la ridicarea sancțiunilor. La Berlin a avut loc prima discuțiune cu comisiunea interaliată a reparațiilor. După cum se aude din Paris frontiera vamală renană va fi ridicată în noaptea de 30 Septemvrie.

Bordeaux. — Petit Journal arată că acordul relativ la ridicarea sancțiunilor economice împotriva Germaniei la 30 Septemvrie e fapt despre care d. Briand a informat cabinetul francez și care a fost precedat de consfătuiri între cabinetele din Londra și Paris aceasta nu pentru că s'ar fi ridicat dificultăți, ci pentru că era necesar a da instrucțiuni experților care urmează să confere cu experții germani asupra noului organism. Guvernul englez a comunicat complectă sa acceptare a principalelor sancțiuni. Aceiași înțelegere există și cu Belgia și Italia. Controlul pe care l-a acceptat Germania e un simplu control preventiv.

Conferința dela Washington.

Washington. — Luni se va începe discuția programului conferinței dela Washington.

Prețurile în piețele din Arad în ziua de 30 Septemvrie.

Piața de zarzavaturi: Pătlașele roșii 1 kgr. 2—2.50 lei. Zarzavaturi mixte 1 kgr. 3.50—4 lei. Varză 1 kgr. 1.50—2 lei. Ardei de umplut mare 6—8 buc. 1 leu. Ardei ascuțiți 10—15 buc 1 leu. Ciapă 1 kgr. 5 lei. Usturoi 1 kgr. 18 lei. Cartofi 1 kgr. 1.25 lei. Brânză de vacă 1 kgr. 3.50 lei. Brânză de oaie 1 kgr. 10 lei. Smântână 1 litru 10 lei. Unt 1 kgr. 25—32 lei. Struguri 1 kgr. 2.50—3.50 lei. Struguri delicate 1 kgr. 4—4.50 lei. Mere 1 kgr. 2—3.50 lei. Pere 1 kgr. 2—3.50 lei. Prune 1 kgr. 1.50—2 lei. Mure 1 litru 1.50—2 L.

Piața de păseri: Gâscă grasă în viață 1 kgr. 12—15 lei. Gâscă slabă 1 pereche 25—30 lei. Rață grasă 1 kgr. 12—15 lei. Rață slabă 1 per. 12—18 lei. Pui după mărime 1 per. 8—18 lei. Gâini și cocoși 1 per. 22—26 lei.

Târgul de vite: Vite 1 kgr. 3.60—3.40—3.20—2 lei. Vițe 1 kgr. 6.50—6—5—5.50 lei. Porci 1 kgr. 14—13.50—12.50—11—10—8 lei. Oaie 1 kgr. 2 lei.

Piața de cereale: Grâu 1 mm 250—260 lei. Secară 1 mm. 270 lei. Orz 1 mm 310 lei. Ovăs 1 mm. 240 lei. Porumb 1 mm. 320—340 lei. Porumb cu ciocan 2 mm. 320 lei. Porumb cu ciocan 1 mm. 180 lei. Porumb nou 1 mm. 260—200 lei. Trifoi 1 mm. 2000 lei. Fână nula 1 kgr. 4.50 lei. Fână de fert 1 kgr. 3.50 lei. Fână de pâine 1 kgr. 3.00 lei. Tărâțe 1 kgr. 1.80 lei

Red. responsabil: Laurențiu Luca.

CINEMATOGRAFE.

Conacul celor 7 păcate dramă erotică chineză în 5 acte în «Apollo» în 30 Septemvrie, 1 și 2 Octomvrie. În piesa aceasta ni se vor prezenta esecesele umorurilor chineze. Moravurile chinezilor în căsătorie și amor sunt de tot instructive — dar numai adulții pot lua parte la reprezentații.

Ave Cesare dramă în 4 acte în «Urania» în 30 Septemvrie și 1—2 Octomvrie. Un prinț și adjutantul său sunt exilați într'un castel. În apropiere dau de o fetiță pe care o iau în castel. Fata gheboasă se îndrăgostește de adjutant, care însă din stimă față de stăpânul său prinț nu răspunde la amorul fetei deși o iubește și el. Prințul ofiind de acest amor ucide pe adjutant. Acest păcat îi turbură mintea și își trăiește viața acum ca un nebun, jucându-se cu soldați de lemn.

MICA PUBLICITATE.

Se caută un piano, plătindu-se chirie lunară.

Banca Românească suc. Arad angajează dactilografă. Ofertele se vor prezenta Direcțiunii Băncii str. Horia No. 1. 359

Teatrul APOLLO.

In 30. Sept. 1, 2, Oct.
Vineri Sâmbătă Duminecă
Numai pentru adulți.

Conacul celor șapte
păcate.

Dramă interesantă chineză
în 5 acte de P. Rosenhayn.

Teatrul URANIA.

In 30. Sept. 1, 2, Oct.
Vineri Sâmbătă Duminecă

Film Corvin

Ave Cesare

Dramă în 4 acte.

In comuna Șiria (Világos) se
începe culesul viilor în 10 Oct.

Cărbuni de piatră de încălzit prima calitate
Cărbune ceruit, de lemn pentru călcat.
Lemne mărunte de foc, uscate transportate
la domiciliu cu preț ieftin de vânzare la

CAROL KNEFFEL și FIUL

Bulev. Regele Ferdinand I. No. 2
(fost piața Boros Beni)

Imprumuturi

acord mai ieftin posibil imediat. 255

Mijloace vânzări și cumpărări

DE CASE

ALEXANDRU HERZOG

Comisionar de bancă, birou: str. I. Brătianu 15.

In atențiunea

cumpărătorilor de mobile

Mobile pentru prânzitor și dormitor se pot
cumpăra ieftin în depozitul de mobile Wieg-
enfeld, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc) Nr. 40

Expoziția pictorului Minișan.

Dl. Minișan, acest format talent bănațean al
culturilor, care anul trecut și-a expus tablourile
în Palatul Cultural câștigându-și un distins nume
în sîrurile publicului arădan, deschide o nouă
expoziție la 2 Octombrie crt. (duminecă) orele 11,
în sala festivă a școlii medii „Iosif Vulcan“, în
prezența autorităților, reprezentanților diferitelor
instituții culturale și a publicului doritor de
manifestări artistice. Suntem deplin convinși, că
nici unul dintre intelectuali români nu va lipsi
dela deschiderea festivă. 364

FRAȚII NEUMAN

Fabrică de spirt și de drojdie

Fabrica de făină — ARAD

GONDA și COMP.

ARAD, Strada Horia, Palatul Neuman

366

Recomandă în atențiunea on. public ma-
gazinul său bogat cu: ață, bumbac, ga-
lanterie, săpunuri de toaletă, articole îm-
pletite și țesute, hârtie, utensilii școlare.

No. 29068—11—6. 921.

Publicațiune de licitație.

Administrația Financiară Arad având
trebuință de 16 vagon lemne de foc esență
tare pentru sezonul 1921—22 prin aceasta
publică licitație cu oferte închise.

Amatori vor depune ofertele în decurs
de 7 zile dela apariția prezentei ținând
cont de următoarele condițiuni:

1. Lemnele vor fi de asență tare
clasa I.

2. Predarea se va face în gara Arad
Stațiunea mișcului tren sau în piața pri-
măriei.

3. Amatori odată cu ofertul vor de-
pune un vadiu de 10% din valoarea ofer-
tului numerar sau efecte de valoare.

Arad, la 27 Septembrie 1921.

Margineanțiu,

director de finanțe.

Primăria orașului cu drept de municipiu Arad

No. 7077.

Având în vedere cererea motivată a
societății restaurantierilor din localitate
pentru schimbarea prețurilor maximele.

Hotărâre.

Desființăm prețurile maximele stato-
rite pentru mâncări prin ordonanța Noastră
No. 6870—1921. și reactivăm prețurile
maximele statorite și valabile înainte de
data 25 Septembrie a. c. cu următoarele:

1. Porțiunile de carne friptă sau
fieartă fără os, cari vor fi de a se deservi
vor avea greutatea 140 gr.

2. Afară de prețurile stabilite, con-
sumatoriul va mai solvi 5% dare de con-
sum orășanească în localitățile cu perso-
nal de serviciu 9% taxă de serviciu și
darea către stat.

3. După orele 8 seara proprietari să

3 PRÂNZITOARE MODERNE

în valoare de 65 mii lei lucrate în atelierul Soc. de Patro-
naj în Arad se vor trage la sorți în favoarea asilului soc.

Căstigul I.: mobilier complet p. un prân-
zitor, lucrat din lemn de stejar afumat
și brăzdat cu rădăcini de trandafir

Căstigurile II. și III.: mobilier nete-
complet pentru prânzitor, lucrat din
lemn de stejar afumat 30

Fiecare mobilier se compune din un bufet, un păharnic, masă
de prânzitor și 6 foteluri de piele. ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

UN LOS LEI 20.

Tragerea va avea loc în ziua de 15 Octombrie 1921.

Losuri se află în următoarele magazine și tutungerii.

Ludovic Beregszászy, str. Eminescu, Leopold Bruckner, Bul. Reg. Maria 5, Vilhelm Scheibel, str. Eminescu
Ernesz Pick, Bul. Reg. Maria 17, Salon Augusta, str. Romanului (Palatul-Bohus), Frați Somló, str. Eminescu
Sigmund Keppich, Bul. Reg. Maria, I. Müller și Fiul, str. Brătianu Filiale, Emil Maidt, Bul. Reg. Maria
Stefania Mandl, Bul. Reg. Ferdinand 15., Iosif Vidor, Bul. Reg. Ferdinand 3., Văd. Leopold Hammerschlag
Iuliu Bauer, Bul. Reg. Maria, Iosif Schubert, Bul. Reg. Ferdinand 1., Birou de Anunțuri «Kelet», str. Alexandru
Mauritiu Klein junior, str. General Berthelot 1., Iosif Bodnar, str. Brătianu, Terezia Czernmann, str. Brătianu
Biroul secretariatului Societății de Patronaj, str. George Popa, Atelierul de tâmplărie a Societății de Patronaj
str. Aranykéz, Instit. consultații medicale a Societ. de ocrotirea copiilor și a mamelor, str. Mocsonyi 4, Instit.
maternitate a Societ. de ocrotirea mamelor din Arad, str. Marășești 56., Atelierul de cusătorie a Societ. de Patronaj

autorizează a spori prețurile cu 5% pen-
sporirea chiriei mai mari.

4. Dispozițiunile generale din or-
nanța Noastră No. 6870—1921 la sustine
abregând numai dispozițiunea referito-
la beneficiul 30% pentru funcționari
blici.

5. Prețurile maximele referitoare
beuturi sunt valabile cele fixate în or-
nanța No. 6870—1921.

Aceasta ordonanță cei nemulțimiți
înaintă plânsori ministeriului de interne
10 zile dela publicare. Plansoarea nu
piedecă executare.

Arad, la 29 Septembrie 1921.

Dr. Rob
primar

De vânzare

intr'un orășel bogat cu
18000 locuitori în piață

o prăvălie de manufactură

cu aranjament nou modern. o o Adresa: **Eremie Miha**
Nădlac, județul Arad

